

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban étvéd.
 Egész évre 16 k.
 Negyedévre 4 ..
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 ..
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor
 Negyedévre 6 ..
 Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
 napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatala
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
 A szerkesztőség kéziratok vissza-
 adására vagy megőrzésére nem
 vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadó-
 hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 160. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 július 16

Szükséges-e az ügyvéd?

Egy alispán meghagyta alantársainak, hogy ha ügyvéd kér ügyfele részére utlevelet, akkor hosszabb idő alatt intézzék el az ügyet, mintha a fél maga szorgalmazná. Az ügyvédek panasz tárgyává tették ezt a furcsa rendeletet, a kamara tiltakozott, — az ujságok része ellenben úgy kommentálta a dolgot, hogy az alispán a szegény népet az ügyvédi költségektől akarta megkímélni.

Eszébe se juthatott az alispánnak a kivándorlás megnehezítése, hiszen ügyvédi képviselőt híjján — a hír szerint — rövid időn belül kiadatta az utlevelet.

Eppoly hamis a védelem másik indoka. Hiszen annak a józan parasztnak magától van annyi esze, hogy nem fizetne ügyvédi költséget, ha ez nem volna gazdaságosabb. A paraszt napokat veszít el néha az ide-oda utazással és az ácsorgással. Ezt az időt jobban tudja értékesíteni, mint amennyit az ügyvédi költség kitesz.

Minduntalan fel-felmerült az ügyvédi foglalkozással szemben az a kifogás, hogy improduktív és felesleges a munkája. Megokolatlan előítélet! A munkamegosztás mai korában képtelenség a laikusokról feltételezni, tőlük azt kívánni, hogy minden tudományágban s így a jogtudományban is teljes jártassággal bírnak s még ha akadna is ily ember, saját ügyeinek jogi el látása annyi időt venne igénybe, hogy ezen idő alatt munkaerejét sokszorosan hasznosíthatná. A produktív munkától való elvonást je-

lentené az ügyvédi foglalkozás kikzárása — legjobb esetben is — a közönségre nézve. Egyébként e tekintetben a publikum igen helyesen szokott disztinkválni. Egy magánzó, akinek az ideje szabad, — ha kellő jogi érzékkel vagy jártassággal bír — szívesen maga megy el sommás pörben tárgyalni; ellenben az elfoglalt kereskedő ügyvédet küld, mert a tárgyalás ideje alatt személyes tevékenységével többet keres, mint amennyibe az ügyvédi képviselőt kerül. Ahol pedig az ügy jogi minősége túlmegy az ügyfél képességének határán, ugyebár nem is lehet elképzelni azt, hogy a laikus ember maga legyen kénytelen ügyét ellátni. Ezért ismerik törvényeink az ügyvédi kényszer, mely azt jelenti, hogy a fél köteles ügyvédet választani. Az ügyvédi kényszer tehát nem az ügyvédek, hanem mindig az ügyfelek és az ügy érdekében szokott megállapítani, mert az utóbbiak szenvednének ezen rendelkezés híján. A szegény embert ez a kényszer egyáltalán nem sújtja, mert hiszen ilyen ügyekben szegénységi bizonyítvány alapján bárki kap ingyenes jogi képviselőt.

Meg az is kétélű fegyver, ha az ügyek egy részében áttörnek azt az elvet, hogy a renitens adós köteles viselni az általa okozott per költségeit. A kisösszegű perekben (ma 40 koronán, az új perrendtartás szerint 50 koronán aluli ügyekben) az elmarasztalt adós nem köteles perköltséget fizetni. A törvényhozás ezt az intézkedést abból a kiindulási pontból tette, hogy ily kis összeg-

gel rendszeresen szegény ember szokott adós maradni. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy az esetek igen nagy részében éppen hitelező a kisember, pl. a cseléd perli a gazdáját, a kisiparos, a szatócs a nálánál vagyonosabb embert. S ily esetekben kénytelen a hitelező feláldozni egy fél napját, holott munkamulasztása a követelés lényeges részét felemészti. Ha pedig a perköltséget ily esetben is az adós viselné, a kisember nyugodtan végezhetné a mesterségét, küldhetne maga helyett ügyvédet, akinek díjazását az ellenféltől megkapná és nem vesztene az ügyön.

Az ügyvédi képviselőt elleni minden támadás tehát retrógrád irányra vall, tekintet nélkül arra, hogy milyen formás ürügyet találnak ki.

Fel kell végre a publikumot arról világosítani, hogy midőn az ügyvédi eljárási és szólásszabadsági jogait kívánják korlátozni, az első sorban nem az ügyvédek, hanem az ügyfelek jogos érdekét érinti, mert az ő jogaik érvényesítését akadályozza meg.

A romániai kulturliga pogrommal fenyegetődik. A romániai zsidósági szövetsége a parlamenthez beadványt intézett, amelyben a zsidóknak a más vallású román állampolgárokkal való egyenjogúsítását követelik. A román zsidóság e lépésére a román kulturliga titkára, Duica, valamennyi román lapban közölt nyilatkozattal felel, amelyben azzal fenyegetődik, hogy ha e kérdést illetőleg bármily lépést is kezdeményeznek a román zsidók, a romániai lakosság orosz mintára pogrommal fog felelni.

Mentőszekevények

minden nagyságban felszerelve a belügy-

miniszteri rendeletnek megfelelően felszerelve **5 K-tól 32 K-ig**

ugyszintén hiányzó részek pótlása legolcsóbb árakon

FARKAS ISTVÁN

„Apolló“ drogeriája

NAGYVÁRAD,

Rimanóczy palota—Rákóczi-ut.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 15

Beóthy Pál elnök 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hegedüs Kálmán az igazoló bizottság nevében jelenti, hogy Károlyi Mihály grófit igazolt képviselőnek ismerik el. (Eljenzés az ellenzéknél.)

Áttérnek a napirendre.

Kun Béla: Mikor a nemzeti hadseregért és demokratikus választójogért harcolt az ellenzék és technikai obstrukcióhoz nyult, kigyót-békát kiáltott rájuk a munkapárt. Most szóval harcolnak s ez se tetszik a munkapártnak. Nem karhatalommal és nem só pénzzel választottak minket...

Elnök: rendre utasítja. (Zaj az ellenzéken.)

Kun Béla: Bennünket nem a kismemberek terheinek emelésére küldtek ide s ez a javaslat burkolt adóemelés. Mig mi beszélünk, a tulajdonos hallgat. Fölszólalt ugyan az igazságügyminiszter, de máshová kalandozott el a tárgytól. Egyetértene az igazságügyminiszterrel?

Felkiáltások a munkapárton: Igen. Egyet értünk!

Kun Béla: Kivel azonosítják magukat?

Felkiáltások a munkapárton: A miniszterelnökkel.

Fráter Lóránd: Nehéz volt eltalálni. (Derűtség.)

Kun Béla: A Háznak tiltakoznia kellene az ellen, hogy a szegény emberek terheit emeljék. Az elnök szerinti kores képviselőház is...

Elnök: félbeszakítja és rendreutásítja a szónokot.

Gr. Batthyány Pál: Igaza van.

Elnök: Batthyány Pál grófit rendreutásítja.

Kun Béla: A javaslatot abban a hitben hozták ide, hogy az ellenzék nem jön be. Eljöttünk, hogy bírálatot mondjunk a javaslat felett. Remélték, hogy gyorsan átszálítják ezt is a munkapárti örökkévalóságba, melynek Teleszky és Balogh szapora öngyulai. (Helyeslés, eljenzés az ellenzéken.) A munkapárt lepel alatt dolgozik.

Reflektál Balogh beszédére. Kijelenti, hogy a javaslat veszélyezteti a nemzet existenciáját. Rosszak a viszonyok, s betetőzésül rosszak az ideai termékek. Keményen támadja Tiszát és Baloghot, mert szociális téren semmit sem alkottak.

Teleszky János pénzügyminiszter sajnálja, hogy a javaslatot csak a közelmúltban terjesztették a Ház elé. Ő a kritikától nem fél, inkább örül neki, s a jó módosításokat s ziven fogadja.

Abrahám Dezső: Majd meglátjuk. (Zaj)

Teleszky János: Örül, hogy az ellenzék kritikája után lesz a javaslat törvény. Az új polgári perrendtartás legközelebbi életbeléptetése teszi szükségessé ezt a javaslatot. Kelemen Samu is beismerte ezt. (Derűtség a baloldalon.)

Fráter Lóránd: Kelemen a kedvencünk.

Teleszky János: Felelőssége tudatában nem járulhat ahhoz hozzá, mikor az új perrendtartás 2 millióval emeli a költségeket, lemondjon az állami bevételekről. Nem áll az, hogy a magyar állam nyer az igazságszolgáltatáson.

Teleszky: Szememre lobbantották, hogy az illetékekről nincs statisztika. Statisztikát csak úgy lehetne csinálni, ha kétféle bélye-

get csináltak. No hiszen akkor mondaná csak az ellenzék, hogy ime ez a finánc még mivel meg nem terheli a közönséget! De meg lehet úgy is állapítani, hogy a sokat említett 45 millióban benne van 25 milliónyi peres illeték. A jogilletéknél pedig 31 millió esik a törvénykezési célokra s ebben nincs benne még a lelet, mely pedig...

Polónyi Dezső: Nagyon kellene.

Teleszky: Oh nem, ezt nem mondom, (Derűtség.) nincs benne.

Polónyi Géza: A büntetéspénzekről nem is beszél.

Teleszky: Azok más alapon számoltatnak el, letartóztatásra stb. fordítatnak. Szóval nem oly óriási összeg az, amivel az illetéket emelték. De szólni akar azokról a vészkijelentésekről, amelyet az ellenzék napnap után tesz államháztartásunkról.

Ami államháztartásunk deficitjét illeti, ezt ha annyira nem hangoztatták ez előtt, pedig ha ezen deficit, az 1897 óta van s nem lehet tőle olyan nagyszabású intézkedéseket követelni, melyek azt egyszerre elűntetik. S ha az urak a mi államháztartásunk összeroskadását hirdetik, akkor elvárom hazafiságuktól, hogy ezt nem komolyan hiszik s nem kívánják, hogy a külföldön ennek hitelt adjanak. (Taps) Maguk se hisznek abban, amit mondanak.

Polónyi Géza: A börze nem ostromolja.

Teleszky: A börze mindenütt pesszista most. Ott van Franciaország.

Polónyi Géza: Ott rendszeresen tulajgyzik a hitelt.

Teleszky: Mikor Lukács László az ötszázmilliót kölesont fölvette s azt nem tudom hányszorosan tulajgyezték, akkor azt mondták, hogy hiszen ez csak fikció, ez nem jelent semmit.

Polónyi Géza: De az otthon volt Franciaországnak!

Elnök: Polónyit rendreutásítja.

Teleszky: Hát hiszen nem is tagadom hogy Franciaország gazdagabb mint mi.

Polónyi: No hát! De kedves!

Teleszky: De legyen szabad áttérnem arra az ötezerszeres adóra, amelyet a tulajdonos kiszámítottak. Ennek csak 50 százaléka fedi a valóságot és nem financiai szempontok szerint történt, hanem szociális szempontból, vagyis hogy a nagyobb perek nagyobb százalékban részesüljenek. Ha ezt nem tesszük, a kisebb pereket kellett volna megterhelni. Ismétli, az illetékek összege nem oly nagy, mint azt feltűntették s inkább a pereket terheli. Már pedig ha ennek csak az lesz a következménye, hogy az ok nélküli pereskedések és halasztások kiküszöböltesse, akkor ez megfelel e perrendtartás intencióinak, melyet ő mint pénzügyminiszter szem előtt kellett hogy tartson. Ez a gondolatmenet az alapja ennek a javaslatnak. Ha a pereskedésnek ennek dacára emelkednek, akkor be kell majd látnia, hogy javaslata célt tévesztett, de reméli, hogy ez nem fog bekövetkezni. Ezután összehasonlításokat tesz a külföldi illetékekkel s kimutatja, hogy a német is, a francia, az angol is — bár ez utóbbit nem saját ismeretéből tudja — sokkal nagyobb általános rendszert bírnak, mint a mi illetékeink. Nálunk nincs általános rendszer, ennek temérdek nehézségei vannak s csak most látja, hogy ő milyen bölesen cselekedett, mikor az általános rendszert nem hozta be, mert ha ezt, statisztika híján, megteszi, micsoda óriási emeléseket számított volna ki az ellenzék Komoly akadályok miatt mellőzte az általa-

nos rendszert és sokkal helyesebb lesz erre akkor rátérni, ha a polgári perrendtartás életbelép.

Ami Szmrecsányi vádját illeti, hogy két év előtt az ügyvédi nyugdíjra lépve, tízezer koronát megtagadott, míg most, hogy megnyerje a kormányt az ügyvédek, 500,000 koronát juttat. Nem szeretne az állam részére ilyen rossz üzletet csinálni, mert úgy látja a felszólalásokból, hogy nem igen nyerte meg az ügyvédek jóindulatát. Két év előtt igenis megtagadta, mert mindig ellene volt annak a tendenciának, hogy mindent az államtól kell kapni. Most más a helyzet. Az ügyvédek maguk kérték, hogy az ügyvédi nyugdíj- és gyámintézet létesítésére külön illetéket vegyen fel, mert helyes, hogy az a jogkereső közönség, melynek érdekeit szolgálják, hozzájáruljon ahhoz az intézményhez. Ezt az álláspontot horonálnia kellett s hogy ne legyen külön ügyvédi nyugdíjilleték, beleolvastotta ezt az illetéket az egészbe s így utalta ki ezután az évi 500,000 koronát az ügyvédi nyugdíj- és gyámintézetre.

Interpellációk.

Szmrecsányi György interpellált ezután a monarchia és Szerbia között fennálló konfliktus ügyében.

Interpellációjában hevesen támadta a külügyi politikusainkat, a kik az egész világ előtt a gyávaság színében tünteti fel a monarchiát. Két ízben már elmulasztották — ugymond — Szerbia megrendszabályozását és csakis ennek a túl békés irányu politikának tudható be a szerajevói merénylet.

Tisza István válaszában újból hangsúlyozta, hogy a kormány csak a békés megoldást tarthatja szem előtt. A merénylet előtt a trónörökös volt az, aki minden övintézkedést ellenzett. Megnyugatja a Házat, hogy Boszniában minden csendes, nincs anarchia, az alattvalók ragaszkodnak a monarchiához.

A Ház tudomásul veszi a miniszterelnök választát. Szmrecsányi ellenben nem.

Apponyi Albert gróf a vasárnapi belgrádi események tárgyában terjeszt elő interpellációt. Kérdezi, igaz-e a rémhírekkel valami és ha igen, milyen magatartást fog követni a kormány.

A miniszterelnök elismeri, hogy a belgrádi követünket figyelmeztették, hogy tüntetés készül, de a kellő időben történt közbe lépésre az ottani rendőrség megakadályozta azt. A rémhírek gyors elterjedéseért a sajtót okolja és kéri is a sajtót, hasonló esetekben a hangos címekkel ne keltsenek hangulatot az országban, hanem lehetőleg tempitva közöljék. Különben nem történt semmi bántódása a magyar alattvalóknak.

A Ház a miniszterelnök választát tudomásul veszi.

Az ülés fél 9-kor ért véget.

Nagy a tisztihány- A hadvezetőségnek mind nagyobb gondot okoz a tisztekben való hiány. A kadetiskolák és katonai főreáliskolák létszáma nem teljes és a hadvezetőség, hogy a hiányon valamiképp segítsen, kénytelen volt tartalékos tiszteket és tartalékos zászlósokat aktiválni. Mivel még ennek az intézkedésnek sem volt meg a kívánt eredménye, a hadügyminisztériumban új terven dolgoznak, amelynek értelmében a csapattisztek állományát arra alkalmas altisztekkel akarják kiegészíteni.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portái- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Füzesfa-telep 7. sz. Új vashíd mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Nyolczvanezer puska Bulgáriának.

Érdekes és izgalmas diplomáciai affér körvonalai bontakoznak ki Szerbia felől, amelynek esetleg olyan következményei is lehetnek, hogy a legszélesebb körű nyilvánosság érdeklődésére tarthatnak igényt. Néhány nap óta Budapesten tartózkodik egy bolgár katonai bizottság, amely egy őrnagyból és egy kapitányból áll. A bizottság azért járt Pesten, hogy a Magyar fegyver- és gépgyárnál, amely tudvalevőleg a Hitelbank érdekelttségébe tartozik, Stojanovits bolgár főkonzul közreműködésével kipróbálják azokat az új típusú puskákat, amelyeket a bolgár hadvezetőség rendelt meg már hónapok előtt s amelyek teljesen elkészültek.

A megrendelés összesen 80,000 darab lőfegyverre szólt és — miután a lőpróbák kielégítő eredménnyel jártak — az első rakományt egy előkelő szállítási vállalat útján a Dunagőzhajózási társaság hajója már viszi

Bulgária felé, a többi pedig rövid időn belül követni fogja.

Az ut hazáig Szerbián és Románián át vezet Somovitig, amely az első bolgár állomás, a Dunán szállítják a fegyvereket. Most aztán beavatott helyeken attól tartanak, hogy Szerbia — tekintettel arra a feszült viszonyra, amelyben a monarchiával áll, — lépéseket fog tenni Romániánál, hogy a fegyverek továbbítását akadályozza meg és a hajórakományokat foglalja le.

Ez a lépés ugyan cseké háborus mozgalmak esetén van nemzetközi jog szerint legitimálva, miután azonban a Balkánon a nemzetközi jog szabályait kissé tág szívvvel értelmezik, az az aggodalom, amely felmerült, indokoltnak látszik és valóra válása esetén súlyos bonyodalmakra adhat okot. Mindenesetre figyelemmel kell az illetékes köröknek lenniük arra, hogy Szerbiát elbizakodottsága olyan lépésekre ne ragadja, amelyek a fegyverszállítmány körül fegyveres beavatkozásra adhatnak alkalmat.

Innen az inspekción tisz két detektivet küldött ki a vasúthoz.

Megfigyelés alatt.

A két nagyvárad detektív megnézte az urak igazoló okmányait. Bukarestből jönnek, állítólag szerb tisztok. Vasúti jegyük Budapestre szólt, de utlevelüket sehol sem láttamoztaták. Hiába próbáltak velük németül, csehül, románul beszélni, nem válaszoltak, mert állítólag csak szerbül és franciául tudnak.

Többi irásukat nem voltak hajlandók felmutatni. A detektívek erre ajánlták magukat és a három ur tovább utazott Budapestre.

Közben azonban a vonat kísérő személyzete állandóan figyelte a rejtélyes idegeneket. Nem szállhattak le sehol [sem] s Budapesten már várta őket a főkapitányság két detektívje.

Hogy ezután mi történt a három titkolódzó szerb katonatiszttal, az egyelőre hivatalos titok. Mindössze annyi szivárgott ki a főkapitányságról, hogy vizsgálják a tisztok jegyzeteit, leírásaikat és térképeit. Hihetőleg nem időtöltésből bibelődnek velük, hanem súlyosabb okok miatt.

A bérelt fülke titokzatos utasai.

Izgalom az utasok közt. — A kalauz megfigyelése. — Előkelő szerb katonatisztek a kémek.

A háborútól való félelem fantasztikus alakokkal népesíti be az országot. Titokzatos esetek keringnek szájról-szájra, mindenütt kémeket fognak, mindenütt fel akarják robbantani a puskaforos tornyot, minden kisváros rendőrsége kötelességének tartja, hogy ilyen világban legalább két-három kémeket tartóztasson le minden félórán.

A közönség fantáziáját rögtön a legélénkebben foglalkoztatják azok az emberek, akikkel valami érthetetlen dolog történik. Különösen az idegen embert öleli körül azonnal a gyanu száz karja és a legártatlanabb momentumból a legsötétebb kémkedési akciót magyaráz ki a publikum.

Ennek a rendkívüli háborus hangulatnak tulajdonítjuk azt az izgalmas kém-üldözést is, amit tegnap vittek véghez a kolozsvár—budapesti vonalon az első osztályú utasok.

Hihetetlenül hangzik ugyan, de nem lehetetlen, hogy tegnap a fővárosi rendőrség állítólag

le is tartóztatott három igen előkelő és magasrangu szerb katonatisztet, akiket a kolozsvár—budapesti vonal utasai figyeltek meg. A tisztelnél rendkívül kompromittáló iratokat találtak.

A bérelt fülke.

A Predeáról induló személyvonat, amely éjjel fél 11 órakor érkezik Nagyváradra, tegnap este pár pernyi késéssel futott be.

Mindjárt a mozdony szerkocsija s a vonatvezető szakasza után egy hosszú Pulmann kocsi volt kapcsolva. A kényelmes és pazar világítású kocsi elején két ablakra le volt huzva a függöny és a folyosó felőli részen is erősen elzárták a kíváncsi szemek elől a fülke belsejét. Az ajtó üvegjén egy kis tábla lóg.

BÉRELT SZAKASZ.

Az első osztály utasai sokkal kényel-

mesebbek, sem minthogy kíváncsiskodnának. Azonban az mégis feltűnt az utasoknak, hogy mihelyt beesteledett (Kolozsvár és Nagyvárad között) az ajtót belülről lezárták és attól kezdve az ki sem nyílt többé.

Csucsán állt a vonat s egy ur lent sétált a szorosan lezárt fülke ablaka alatt, s rendkívül meglepte, mikor látta a függönyön, hogy

három férfifej egymásfelé hajlik, sokáig együtt marad, mintha egy asztalkán közösen tanulmányoznának valamit.

A kalauz jelentést tesz.

Az utasok közül többen megálltak a titokzatos fülke előtt a folyosón. A kalauz hallotta, hogy suttognak valamit.

— Talán valami baj van uraim? kérdezte.

Az utasok közölték a kalauzzal, hogy odabent valószínűleg valami fontos és titkos tanácskozás folyhat, mert a lámpa ég, az erna fel van tolvá s három férfi szüntelenül együtt ül.

A kalauzoknak előírt szabályuk, hogy különösen a mostani veszedelmes viszonyok között éber szemmel figyeljék meg az utasokat és jelentsenek minden gyanus körülményt. Tehát a kalauz, hogy mégis meggyőződjék, van-e valami alapja a gyanunak, hirtelen felnyitotta a fülkét és belépett.

A három férfi egyszerre tette kezét egy egész halom jegyzetre s az egyik durván rákiáltott a konduktorra, hogy mit zavarja őket.

— Csak jelezni kívánom, mondta tette-tett ravasszal a kalauz, hogy Nagyvárad következik.

Az előbbi felcsattanó ur ismét hevesen kifakadt. Franciául beszélt és kiutasította a kalauzt.

A kalauz, mihelyt a vonat Váradra ért, rögtön jelentést tett az állomásfőnökségnek, ahonnan telefonon értesítették a rendőrséget.

Hirek a postáról.

Távíróvezetékek a föld alatt.

A m. királyi kincstárnak bár legjobban jövedelmező intézménye posta, mégis a távíró vezetékek fenntartása évenként oly rengeteg pénzt emészt fel, hogy ha talán a posta más ágazata nem hozna busás jövedelmet, ráfizetne a kincstár. Ennek részint a még mindég meglévő régi vasvezetékek, részint az időjárás különböző jelenségei által előidézett változások az okozói.

Különösen nyáron van rengeteg baj a távíró vezetékekkel. A légköri villamosság csaknem minden nap zavarokat idéz elő. De nagy kellemetlenségek keletkeznek az érintkezések alkalmával is, ami bizony ott, ahol 100—120 drót fut egymás mellett a levegőben, nagyon gyakran megtörténik.

A távíró vezetékeken pedig sokkal nehezebb a baj felfedezése, mint a telefónánál. Az ilyen bajok elkerülése végett, ahol csak lehet, föld alá helyezik a vezetéket. Ez a legmodernebb módszer, mely természetesen a legbiztosabb is, de a legdrágább is egyszerűsége miatt.

A nagyvárad posta- és távírdaigazgatóság, most ezt a módszert fogja a távíróvezetékeknél életbeléptetni, természetesen csak Nagyvárad területén. Jelenleg a pályaudvar és postapalota közt légvezeték van és pedig nagy kerülővel Kálvária-utca felé. A vezetékek régi vasdrótok, melyek pár hét alatt eltűnnek a levegőből.

A postaigazgatóság a pályaudvar és a postapalota között nagyszerű kábelvezetéket fog lerakítani és ezen fogja a távírati forgalmat lebonyolítani. A nagyszabású munkálatok tervei teljesen készen vannak, úgy, hogy nagyon rövid idő alatt már a kábeleket átadhatják a forgalomnak.

Az új vezetékek rengeteg pénzbe kerülnek. Egy méter a kábelből 15—50 koronába kerül, ehhez járul aztán a lefektetési munkálat, mely majd annyiba kerül, mint a kábel. Ez által a művelet által azonban év-

tizedekig elveti a posta a táviró vezeték fentartásának gondját.

Az új vezetékekre különben nagy befolyással volt a vasuti üzletvezetőség is, mely a vezetékek egyrészét, ami különben a vasut tulajdona, saját kezelésébe veszi át.

A régi légvezetéseket új rézvezetékekkel cserélik fel és telefonvezetékeké alakítják át.

Választók összeírása

Egyik-másik választókerületben már be is fejezik idestova a választók összeírását, de egy pár körzetben még csak ma kezdik meg az összeírási műveleteket. Az I. választókerület 5. szavazókörében ma, csütörtökön, a II. választókerület 4. szavazókörében pedig holnap, pénteken kezdik meg a választók összeírását. Ezekre nézve a következő hirdetményt bocsátották ki a küldöttségi elnökök:

A város polgármesterének 12481-1914. számú hirdetménye alapján értesitem az I. sz. képviselőválasztó kerület 5. szavazókörében lakó választójogosultsággal bíró polgárokat, hogy az 1913. évi XIV. törvényeikk 4-ik fejezete, valamint az e tárgyban 190,000-914. B.M. számú körrendelet intézkedései értelmében az 1915. év április hó 1-től 1916. év december 31-ig érvényes országgyűlési képviselőválasztó névjegyzék tervezetének munkálatait, illetve a választójogosultsággal bíró egyének összeírását folyó hó 16-án, csütörtökön délután 4 órakor a Sáne-utcai községi iskolában megkezdeni és 17-én délután 4 óráig feltétlenül befejezni.

Felhívom tehát mindazokat, akik az 1913. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe felvéve nem voltak, de az 1913. évi XIV. törvényeik 1, 2, 3, 4, 5, 6. és 7. §-a értelmében választói jogosultsággal bírnak és jelenleg: Baross-utca egészen, Báthory-u. páros sz. házai 2-30 ig, páratlan sz. házai 1-11-ig, Bástya utca egészen, Bányasor, Csáky-utca egészen, Deák Ferenc-u. egészen, Erzsébet-u. páros számú házai 16-24-ig és 15. számú háza, Francia sor egészen, Ghilányi-u. egészen, Gyár-u. páros számú házai 2-12-ig, páratlan számú házai 1-21-ig, Károly-u. egészen, Kolozsvári-u. páratlan számú házai 1-55-ig, páros sz. házai 2-48-ig, Komáromi-u. egészen, Közép-u. Krisztina-u. Liliom-u. Malom-u. Major-u. egészen, Nagyvásártér páros sz. házai, 6-28-ig, páratlan sz. házai 11-13 ig, Nagy István-u. Reál-iskola u. Rómer-u. Sáne-u. Szálka u. egészen, Szarvassor páratlan sz. házai 1-27-ig, Szent Jeromos-u. páratlan sz. házai 11-17-ig, Terézia-u. Torna-u. egészen, Várház u. páros sz. házai 2-30-ig, páratlan sz. házai 1-25-ig, Várkapu-u. Vártér egészen, Velencepart páratlan sz. házai 1-25 ig, Veres Balázs u. egészen, Vizi-u. egészen, Zárda-u. 2 sz. ház telke. Tehát az I. képviselő választó kerület 5-ik szavazó körében laknak, hogy a fent megjelölt helyen és időben működő összeíró küldöttség előtt saját érdekükben jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1914. július 15-én.

Ullmann Sándor,
összeíró küldöttségi
elnök.

A város polgármesterének 12481/1914. sz. hirdetménye alapján értesitem a II-ik képviselőválasztó kerület 4-ik szavazó körében lakó választójogosultsággal bíró polgárokat, hogy az 1913. évi XIV. t.-c. 4. fejezete valamint az e tárgyban 109000/1914. B. M. sz. körrendelet intézkedései értelmében, az 1915. évi április 1-től, 1916. december 31-ig érvényes országgyűlési képviselő választók névjegyzék tervezetének munkálatait, illetve a választó jogosultsággal bíró

egyének összeírását f. hó 16-án csütörtök délután 4 órakor fogom Kolozsvári-utca 100. sz. alatti községi iskola helyiségében megkezdeni, 17-én pénteken d. u. 4 órától folytatni ugyan az napon este 8 órakor befejezni.

Felhívom tehát mindazokat, akik az 1913. évre érvényes országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe felvéve nem voltak, de az 1913. évi XIV. t.-c. 1, 2, 3, 4, 5, 6, és 7 §-a értelmében választói jogosultsággal bírnak és jelenleg: Báthory-utca 13, 15 és 32. számú házai, Erzsébet-utcai páros sz. házai 2-14, páratlan sz. házai 1-13-ig, Gyár u. páros sz. házai 14-48 ig, páratlan sz. házai 23-49-ig, Hódossy Miklós-utca egészen, Hid utca egészen, Iskola-utca egészen Kálmán-utca egészen, Kolozsvári utca páros számú házai 50 től és páratlan számú házai 57-től végig a vámig, Kertész-utca egészen, László-utca egészen, Rákóczi-utca egészen, Sorompó-utca egészen Szent Jeromos-utca páros számú házai 2-8-ig, páratlan számú házai 1-9-ig, Szőlős-utca egészen, Szmekka-u. egészen, Templom-tér egészen, Templom-utca egészen, Tükör-utca egészen, Téglagyár-utca egész, Vasut-utca egészen, Velencepart páratlan számú házai 45-85 ig, Farkas telep egészen, Kálvária utca 39 től végig, a páratlan házszámok, Kórház-utca 87 től végig a páratlan házszámok, Nilgesz-telep egészen, Várad hegyen levő házak területei és a Petőfi-utca egészen. Tehát a II-ik képviselő választó kerület IV ik szavazó körében laknak, hogy a fent megjelölt helyen és időben működő összeíró küldöttség előtt saját érdekükben jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1914. július 15-én.

Schwartz Antal,
összeíró küldöttségi
elnök

Levél Máramarosszigetről.

*

Thália nagyváradi papnői és papjai Thália máramarosszigeti templomában működnek e hónap 8-ika óta. Heltai vigjátékával a „Tündérlaki lányok“-kal nyitották meg a szezont. Még pedig, amint az alábbi, Tompa Béla által hozzánk intézett levélből kitűnik! pompás sikerrel, nagy meglepedésére Erdélyi direktornak.

Tompa Béla, az örökké vidám és ötletes »primadonna« a következő sorokat írta munkatársunknak:

Kedves Barátom!

Remeg a toll a kezemben és a szemeim örömmel könnyekben csolnakáznak. Siker, tomboló, örült, visító siker az egész vonaton. A páholytól a karzatig és vissza. Mindenki felállva tapsolt, éljenezett, hogyvoltozott és brávózott. Mindenki neveket kiabált, sokan az egész társulatát, úgy, hogy a felvonások végén mindenkinek a függöny elé kellett jönni. Különben nem mehettek volna még vacsorázni sem.

Barátom! A nagyváradi klakkok tanulhatnának ezektől a jó felvidékiektől. Hogy tapsolnak ezek. Étsy Emilia visszaakart maradni, hogy jövőre ismét hallhassa ezt a hallatlan tapsot. Polgár Mariska kijelentette, hogy egy direktornak sincsen olyan pompás két városa, mint a papájá-nak. Tompa Irmáról nem is írok mást, csak azt, hogy az én hugom!

Jaj de jó itt! A konfli 14 krajcár 24 órára. Szalma Sándor meg Radócz egész nap a zöldben vannak. Kerner, a karmester veszi és viszi a marhahúst, (ne értsd félre!) Szalma megfőzi gulyásnak vagy minnek és a felét megeszik, a másik felével már nem tudnak megbirkózni.

Én? ... Sikkal a legnagyobb egyetértésben élek. Együtt dominozunk és együtt gondolunk, haza: én Lacikámra, Rezső pedig a Sárkájára.

A kar iszik mint rendesen. Most sört. Kivétel csak Domokos, aki egész Szigetet lemintázta már.

A női kar? Fürdik apukám! De hogy fürdik. Képzeld, kérlek alássan, fürdő ruhában fürdik a női kar, meg vízben...

(Tudtam, hogy komisz vice lesz a levelem vége, de hogy ilyen aljason komisz legyen, nem gondoltam.)

No de okosabban teszem, azt írom, hogy

Ólel

I. Tompa Béla.

Nota bene: Te! Küldj 10 koronát, az a 20 ezer, amit a szkeccsem hozott, már elfogyott.

Igy Tompa Béla, a kedves.

Ebből csak az világlik ki, hogy Máramarosszigeten sok-sok a taps, de pénz ott is kevés.

Egyébként Tompa el is szomorított bennünket, mert megígérte, hogy ezentul többször fog levelet írni.

A Biharmegyei Nemzeti Kaszinó közgyűlése.

Dr Medvigy Mihály
az új könyvtáros.

Tegnap délután 6 órakor a Biharmegyei Nemzeti Kaszinó Hlatky Endre főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya a könyvtáros megválasztása volt.

Hlatky Endre meleg szavakkal parentálta el az elhunyt Cseresnyés Albert könyvtárnokot, aki a Kaszinó érdekeivel összeforrt, hűen, becsületesen teljesítette mindig a kötelességét. Azután megállapította, hogy a közgyűlésen, az alapszabályokban meghatározott számú tag, sőt annál sokkal több van jelen, szóval a közgyűlés határozatképes. Kijelölte a szavazószedő bizottságot, amelynek elnöke Mártonffy Bogdán, tagjai pedig dr Popovits Miklós és dr Thury Kálmán voltak.

Ezután megkezdődött a szavazás. Leadtak összesen 71 voksot. Szavaztak:

Nizsalovszky Sándor, Balogh Elemér, Schwartz Jakab, Székely Sándor, Hansély István, Beleznay Antal, Böszörményi Géza, dr Vály Péter, Pallay Lajos, Torma Lajos, dr Thury Kálmán, dr Popovicsi Miklós, dr Böszörményi László, dr Várady Ödön, dr Révész Gusztáv, Szőke András, Németh István, Siket Traján, Gerő Ármin, Jancsovits Jenő, Ertsey Ernő, Rednik Gábor, Böszörményi Béla, Sárközy Géza, dr Frankó József, Gálbory József, dr Medvigy Ferenc, Pajor Kálmán, dr Zigre Miklós, dr Mártonffy Bogdán, dr Rácz Ödön, Papp György, Jellinek Géza, dr Szolnok Jenő, dr Medvigy Gábor, dr Löwy Mór, Csapó Ferenc, Vargha Ákos, dr Fráter Imre, dr Gerő Sándor, id. Fráter Imre, Baróthy Pál, Kenéz Sándor, Urszinyi József, dr Móré Pál, Jankovits Tihamér, dr Ficzek Jenő, dr Örley György, dr Máthé György, Kappel György, dr Krüger Jenő, dr Fekete Béla, Bartha László, Hosszmann Vilmos stb.

A 71 szavazatból dr Medvigy Mihály 49, id. Böszörményi Géza 29 voksot kapott és Hlatky Endre elnök dr Medvigy Mihályt 13 szótöbbséggel a Biharmegyei Nemzeti Kaszinó megválasztott könyvtárosának jelentette ki.

Az elnök indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a könyvtárat leltározatni fogja és egy kéttagú könyvtári bizottságot küldött ki, amelynek dr Thury Kálmán és Torma János lettek a tagjai.

A közgyűlés ezzel, fél 7 órakor véget is ért.

Az albán forradalom.

Róma, július 15. Az albán nemzeti komité elnöke és Valona katonai parancsnoka levelet irtak a Tibuna szerkesztőségének, amelyben felhívják az olasz közvéleményt, hogy Olaszország sürgős segítséget adjon Albániának. A levélben elmondják, hogy Valona környékén 100.000 albán menekült tanyázik a hegyekben, akik az éhhalálnak vannak kitéve, ha gyors segítség nem érkezik. Ezek a szerencsétlenek az epyruszi felkelők elől, akik között rendes görög sorkatonaság is van, menekültek a hegyekbe, élelmiszerkészleteiket prédául hagyva a támadóknak. Néhány napon belül a menekültek között éhinfuz fog kitörni, hogy ha nem segítenek rajtuk.

Valona helyzete szintén teljesen kétségbeesítő. A városban nagyon kevés katonaság van, az is rosszul van fegyverezve és még rosszabbul élelmezve.

Korica pusztulása.

Valona, július 15. Korica lakosságának legnagyobb része menekül. Hir szerint Koricát és a környékbéli falvakat az epiróták fölperzselték.

Bonaparte Roland herceg jelöltsége.

Páris, július 15. Az Echo de Paris teljesen megbízható forrásból megcáfolja az a hírt, hogy Bonaparte Roland herceg az albán trónra aspirál. Bonaparte Roland herceg most Dániában, Valdemár dán hercegnél van látogatóban. György görög herceg családjával együtt. Bonaparte Roland herceg nagyon képzett ember és elénken érdeklődik tudományos kérdések iránt, különösen sokat foglalkozik geológiával és földrajzzal, de a politika iránt egyáltalán nem mutat semmiféle érdeklődést.

..HIREK..

Tájékoztató.

Jul. 19. Kath. Népszövetség nyári mulatsága a Püspök-fürdőben.

* Egyetemi tanári kinevezés.

Mint jó forrásból értesülünk, *Bochkor* Mihályt, a nagyváradai katolikus jogakadémia tanárát legközelebb a pozsonyi egyetemen az egyházjog rendes tanárává nevezik ki. A tudós tanár egyedül van felterjesztve kinevezésre erre a tanszékre.

* **Tizenöt orvost segíyezhet a vármegye.** Biharvármegye még a múlt évben elhatározta, hogy a községi és járási orvosokat, az orvos továbbképző tanfolyam alatt napi 10 koronával uti és fuvarköleséggel támogatja. A miniszter a vármegye határozatát tegnap hagyta jóvá azzal, hogy a segíyezett orvosok száma évenként 15-nél több nem lehet. Mindenesetre ez is vívmány, mert a nem valami jó javadalmazású megyei orvosainknak meg

van adva a mód arra, hogy képességüket tovább fejlesszék, amit bizony eddig csak a magán vagyonnal rendelkezők tudtak megtenni.

* **Csatáry István halála.** Őszinte részvétellel értesülünk, egy derék nagyváradai kereskedő: *Csatáry István* haláláról. *Csatáry István* a régi jóhírű *Janky Antal* utóda cégnek volt tulajdonosa testvérével: *Csatáry Józseffel*. Az elmúlt évben kilépett a társas cégből, később azonban nagyon szívére vette kilépését s idegbeteg lett. Egy önkívületi pillanatban a múlt év október 19-én öngyilkossági kísérletet követett el: golyót röpített a fejébe. Hosszas, gondos ápolás némileg helyreállította egészségét, de mivel a golyót nem tudták az orvosok a fejéből kivenni, a teljes gyógyulás nem következett be. A fejében maradt golyó nyomást gyakorolt az agyra s ez sok szenvedést okozott a szegény embernek. Ez év tavaszán betegsége súlyosabbra vált s idegbaja is fokozottabb erővel lépett fel, miért is a Grác melletti *Mária-Grünben*, az ottani nagyhirű szanatóriumban keresett gyógyulást. Két hónapig volt a gyógyintézetben, a honnan június elején jött haza némileg javulva. De ez a javulás csak látszólagos volt, mert pár héttel ezelőtt a fejben, a golyó körül genyenedés lépett fel. Ezelőtt egy héttel érintkezésbe lépett a mélyen sujtott család dr *Limerinczer* budapesti egyetemi tanárral, akit a beteg ágyához akartak hívni, hogy operációt kíséreljen meg, de már késő volt, mert a beteg agóniába esett. Egy hétig agonizált, míg tegnap délután 4 órakor szenvedéseitől megmentette a halál, élete delén, alig 47 éves korában. Elhunytát özvegye és öt kiskorú gyermeke és nagy rokonság gyászolja. Temetése holnap, pénteken délelőtt fél 12 órakor lesz *Teleky-utca* 60 sz. saját házától. A gyászbeszéd alkalmából a *Katolikus Kör*, melynek buzgó tagja volt, kitűzte a gyászlobogót.

* **Egy öreg urinő balesete.** Az egész városban lehet tapasztalni, hogy a kapuknál lévő kifolyók vastedelei össze-vissza vannak görbülve, rendetlenül hevernek a tokok felett, ahelyett, hogy azokban simán feküdjenek. E tekintetben még a város tulajdonában levő házaknál sincs kivétel. Tegnapelőtt ebből súlyos baleset történt éppen egy városi épületnél. A Nagyhid mellett levő *Bunyitay liget-utcai* 2. sz. háznál, ahol *Turóczy Gyula* fűszerüzlete van, a kapunál össze van görbülve a kifolyó vastedele. A házban lakó özv. *Hoffmann* Gusztávné urinő, midőn kilépett a kapun, megbotlott a felgömbült vasban, s elesett és pedig oly szerencsétlenül, hogy a karját törte. A koros urinőt be kellett szállítani a kózkórházba, ahol megoperálták. *Hoffmann*é, mint értesülünk, kártérítési pert indít a város, mint háztulajdonos ellen. Nagyon is helyén volna, ha a hatóság egy kis gondot fordítana ezekre a vaslemezekre, mert könnyen fordulhatnak elő szerencsétlenségek a mostani rendetlen állapotokból.

* **Megakadályozott tűzveszedelem.** Tegnap délután könnyen veszedelmessé válhatott tüzet fojtott el *Derecskén Bernáth Lajos* szolgabíró. Mint ottani tudósítónk jelenti, dr *Mustó* Sándor körorvos udvarán gyuladt ki egy melléképület. A tűz a nagy hőség s szárazság következtében rohamosan terjedt már, mikor *Bernáth Lajos* észrevette a tüzet s addig is míg a tűzoltók megérkeztek, derekasan látott neki a lokalizálásnak. A tüzet sikerült is eloltani még mielőtt nagyobb kárt tehetett volna.

* **Az utcák célszerűbb locsolása.** A Nagyvárad Városi Vasut igazgatósága átiratot intézett Nagyvárad városához, amelyben rámutatott, hogy az aszfaltba fektetett villamos vasuti sínek alapját nagyon megrongálja a város azzal, hogy az utcák locsolásánál valósággal elárasztják az uttestet vízzel, amely a sínek közt folyik s az alapot meglazítja. Kérte a vasutigazgatóság, hogy vagy a locsoló kocsik vízszóró csöveit alakítsák át, vagy gyorsabban hajtsanak a locsolókocsikkal, hogy kevesebb víz lépje el az utca burkolatát. A városi tanács beigazolválta a vasutigazgatóság panaszát s elrendelte, hogy a villamos vasut mentén a locsoló kocsikkal gyorsabban járjanak. — Ez az intézkedés azért is helyes, mert nagy vízpocsékolást gátol meg. A felesleges víz ugyanis a csatornába ömlik, anélkül, hogy valami haszna lenne.

* **Halál a patakban.** Tegnap reggel *Dusafalva* határában a pásztorok egy felfúvódott emberi hullára akadtak a patakban. A borzalmas leletről jelentést tettek az előljárásságnak, mely megindította a nyomozást. Előbb büntényre gondoltak, az orvos rendőri hullaboncolás alkalmával azonban megállapították, hogy az illető vasárnap túl sok pálinkát ivott s ittás állapotban indult haza. Utközben a patak partján megszedült s beleesett, honnan nem is tudott kimenekülni. Az illetőt *Popovics Vencelnek* hívják s jó módu dusatalvi lakos volt. Két év alatt minden vagyonát eltékozolta. Utolsó pénzéből, egy keeske árából, szombat este, beült a koresmába és ott vasárnap hajnalig pálinkázott. Vasárnap reggel a koresmából kiküldték, mert már nem tudott fizetni. A koresmából a határba indult s ott, ahol valamikor az ő marhái legeltek, a patak partján bandukolt, s e közben érte el a végzete.

* **Kártya és szesz.** *Lévai Imre* több társával mulatott együtt egyik hajduböszörményi koresmában. A kezdetben csendes máriás italozás közben mind hangosabb lett, eladdig, hogy a kártyázó pájtások egymásnak mentek s mire a csendőrség előkerült, *Lévai Imre* munkástársukat agyonverték, egymást pedig megsebeztek. A csendőrség valamennyit letartóztatta.

* **A derecskei községi pénztárnok ünneplése.** *Derecske* községének 32 év óta *Szilágyi Sándor* a pénztárnoka. Hosszu szolgálata alatt soha a legkisebb panasz sem merült fel ellene, soha egy fillér differencia sem volt a reábizott kasszában. Lelkiismeretes szolgálata miatt a király koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki a pénztárnokot. A kitüntetést vasárnap adták át *Szilágyinak*, még pedig az egész község ünneplése közben. Erre az alkalomra a képviselőtestületi tagokat diszgyűlésre hívták össze. A gyűlés keretében *Balázsházy Iván* főszolgabíró szép beszéd kíséretében tüzte fel *Szilágyi Sándor* mellére a király kitüntetését. Majd *Bartha Ferenc* községi főjegyző tartott beszédet, melyben *Szilágyi Sándor* három évtizedes munkálkodását méltatta. A diszgyűlés után a *Szarka* vendéglőben 100 teritékes bankett volt.

* **Vadházások.** *Debrecenből* jelentik: *Dobi Gábor* hosszabb idő óta vadházaságban élt *Nyiri József* nével. Az asszonyt állandóan azzal hitette, hogy feleségül

veszi, végre is elhagyta. Az elámitott asszony vitriollal akart bosszút állani a hitegetőn s tegnap este egy üveg maró folyadékkal kergette végig Debrecen utcáin a férfit. Ez egy rendőrhöz menekült, de az asszony nem tágitott s addig dulakodtak hármásban, míg a rendőrt öntötte le vitriollal. Megindult ellene az eljárás.

*** Anna-bál a Félix-fürdőben.**
A mai nemzedéknek sejtelmé sines róla, milyen jelentősége volt valamikor az Annabálnak. Mennyi szép éjszaka emléke csillog felénk, a romantikának mennyi aranyos szála fűzi a régi embereket egy-egy Annabálhoz. Két vármegye arany fiatalsága heteken át utazgatott cimeres batáron, hogy végigtáncoljon egy bált Balatonfüreden, vagy a Félix-fürdőben. A réglétűnt világ, a jókedvű, gondtalan emberek világa, olyan távol van tőlünk, mint a postakocsi a keleti expressztől. De azt a ragyogó világot visszavarázsoljuk most egy estére, egy tündérszép éjszakára a Félix-fürdőbe. A fürdő igazgatósága agilitásával, rátermettségével, a primitív kis gyógyhelyet pár év alatt úgy felvirágoztatta, hogy ma már a legkényesebb kényelemhez szokott vendég is kellemes otthont talál benne. A fürdő vezetősége ezuttal is fényesen gondoskodott a közönség pompás szórakozásáról s Julius 25-én szombaton Annabált rendez. A régi híres Annabálok régi fénye fel fog ragyogni ezen a gyönyörű mulatságon. Lesz confetti, serpentinacsata, tombola, tűzijáték és szépségverseny. A legszebb leány egy értékes ajándékot kap. A mulatságon Virág Károly híres bandája fog muzsikálni. A készülődésről is sejthető, hogy a ki részt vesz majd a bálon, örökös kedves emléke marad erről a tündéréjszakáról.

*** Nagyváradi Kalauz** cím alatt érdekes és lényegpótló könyv jelenik meg augusztus második felében, Nagyváradi város támogatásával. A közérdekű munka ismerteti Nagyváradi történelmét, a városra vonatkozó statisztikai adatokat, népesedési, forgalmi viszonyait, a város leírását; az összes hivatalokat, testületeket, intézményeket, egyesületeket. Ismerteti a fontosabb, a közönséget közvetlenül érdeklő szabályrendeleteket, bérkocsi, automobil díjszabásokat; a nagyobb kereskedelmi és ipari vállalatokat, közintézményeket. Mintegy 40 szép képbemutatja a városi középületeket, kiváló köz- és magánházakat, a színház nézőterének tervét, Nagyváradi város legújabb térképét. Hasonló munkák már minden városban vannak. A könyv kiválóan alkalmas hirdetések közlésére. Hogy a mű megjelenése után azonnal forgalomba kerüljön, arról gondoskodva lesz azáltal, hogy minden hirdető 10 korona hirdetés után 3 ingyen példányt kap. Ajánljuk gyárosaink, pénzintézeteink, kereskedőink, iparvállalataink figyelmébe.

*** Rákosi Jenő és Karinthy Frigyes.**
Ez a két név — egy komoly publicista és egy fiatal, jókedvű humorista neve — egy különös alkalomból került egymás mellé. Május közepén a budapesti Apolló-Színházban főpróbája volt Karinthy Frigyes mozi-szkeccsének, amelynek az elmés szerző „Fixirozzák a feleségem... Keserves tréfa 6 képben színpadon és vásznon” címet adta. Ezen a főpróbán megjelent Rákosi Jenő, aki sohase látott hasonló produkciót és végignézte a szkeccset. Az előadás után magához kérte a szerzőt és az elragadtatás legmelegebb hangján így szólott hozzá: „A tragikus költők halhatatlanná válnak, a humoros szerzők azonban boldogokká teszik az emberiséget. Ön ma egy boldog délelőttöt szerzett nekem”. És másnap — többek között így irt a szkeccsről a „Budapesti Hirlapban”: „Irigylem az elmés szerzőt, aki el nem hagyva a mindennapi életet, egy bolondos, bukferences kompozícióban az emberi lélek mélységeibe és misztériumaiba tud egy egy villanással bevilágítani. Ez a

dolog már színház, drámai művészet mérhetetlen terrénura kiszélesítve”. Azt hisszük, hogy Rákosi Jenő és a budapesti sajtó elragadtatását teljesen osztani fogja a nagyvárad közönség is, amelynek Karinthy szkeccsét szombaton este fél 6, fél 8 és fél 10 óraker mutatja be a Vigadó-Mozgósínház. A darab iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyeket ajánlatos lesz elővételben biztosítani.

Ifj. Voszka Ferencz

és Társa cipész mesterek

Szilágyi Dezső-utca 6. szám.

! Mértékszerinti megrendelések a legpontosabban. !

Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

x Kizárólag kellemes külsejű, intelligens megjelenésű keresztény kisasszony, ki a vevőközönséggel finom modorral tud eljárni, kitűnő beszédképességű és jó elárúsító, **állandó alkalmazást nyer** előkelő részvénytársaságnál. Írásbeli tőendőben jártság és legalább 4 polg. osztályról bizonyítvány megkívántatik. **Kezdő fizetés 85 K.** Ajánlatokat „elárúsító” jellegével a kiadóhivatalba kérjük.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

x Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacs vay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x A legjobb akarattal kérem győződjön meg a világhírű Rádium Bohémia Japán Roma heggedű hur különlegességeimről. Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környe, Fráter nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimballmok, gramofon, heggedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x Kiadó lakások. Szacs vay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Kossuth-utca 2. sz. házban a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x A legújabb párisi kalap-újdonságok egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művészönek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarrokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

x Szerencsétlen gondolat izzadó lábra zsíros kenőcsöt kenni, tönkre teszi a harisnyát s az amugy is nedves láb a megolvadt kenőcsben cupog. Száritóra van szükség s mi szárit jobban mint a por. Egy igen szerencsés összetételű olasz port árul az „Ujvárosi drogueria” lábizzadás ellen, 70 filléért egy nagy dobozzal.

x Kiadó lakások. Szöllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Ujváros-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosevelt Schoe”
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

IRODÁLOM

„Bernardinus” a kath. egyházi szónoklat szolgálatában. Ennek az értékes folyóiratnak júliusi füzeté jelent meg. Nyolc nagyobb egyházi beszédet tartalmaz, melynek mindenikét jellemzik a hatásos gondolatok, a könnyen érthető, népszerű, modern előadás. Igazi példái a népies szónoklatnak, melyek főleg tartalmukkal akarnak hatni. Különösen aktuális a füzet utolsó szónoklata: Katholikus népszövetségi beszéd. A népszövetség eszméjét vezérlő gondolatát tömören, hatásosan fejti ki. Nemesak gondolatokat termel az olvasóban. Az egész füzet tartalma: 1. Pünkösöd után V. vasárnapra. 2. Pünkösöd után VI. vasárnapra. 3. Pünkösöd után VII. vasárnapra. 4. Pünkösöd után VIII. vasárnapra. Jézus lelkiünk barátja. 5. Kármelhegyi Boldogasszony ünnepére. Az üdvösség jele. 6. Szentbeszédsorozat szent Ferenc harmadik Rendjéről. IV. A harmadik Rend szociális értékelése. 7. Szentbeszédsorozat az Oltáriszentségről. III. Mily gyakran áldozunk? 8. Katholikus népszövetségi beszéd.

A „Katholikus Gyermekvédelem” IV. évfolyamának X. száma Keményfy K. Dániel szerkesztésében most jelent meg következő változatos tartalommal: 1. A hercegprímás s egyesületünk. 2. Szeretetünk forrása az Isten. Rajner Lajostól. 3. Egy év a keresztény gyermekvédelem életéből. Dr. Rotz Nándortól. 4. A fiatalok bünyösök gondol

zása. Dr. Erődi Tihamértól. 5. Tárcá: A kis sárga ruha. Antal Margittól. 6. Jelentés az 1913-14. évi működésről. Esztergomtól. 7. Egyesületünk. I. Egyesületünk közgyűlése. II. Központi bizottság ülése. 8. Irodalom. A keresztyén gyermekvédelemnek ezen hézagot betöltő s a gyermeklélekméntés aktualitását szem előtt tartó organumot szívesen ajánljuk az ügy érdekében felkarolásra. Előfizetési ára 2 K Szerkesztőség Esztergom.

NYILTER

A Donát-féle

kereskedelmi magántanfolyamon

Szeptember hó 1-én nyílik egy új

6 havi kurzus,

ugy fiuk, mint leányok részére a következő tantárgyakra:

Egyszerű, kettős és amerikai könyvvitel. Magyar és német levelezés. Ker. számtan. Ker. ismeretek. Váltó- és ker. jog-ismeret.

Gyors- és gépirás. Szépirás.

Az összes tantárgykból csakis a gyakorlati életben szükséges anyag tanítatik.

A beiratások ma kezdődnek.

és tartanak július 31-ig.

Még 5-6 nyilvános iskolát (közép, vagy polgárit, vagy kereskedelmi) látogató fiu teljes ellátásba felvétetik. — Szigorú felügyelet! Ismétlés! Zongora és hegedű tanítás

Bővebb felvilágosítást nyújt a tanfolyam vezetője:

Donát M. Károly. Szabadság-utca 3

TÁVIRATOK

A miniszterelnök Budapesten.

Budapest, július 15,

Gróf Tisza István miniszterelnök ma reggel 6 óra 20 perckor titkára, dr. Latinovics Endre kíséretében Bécsből visszaérkezett Budapestre.

Leszurta az apját.

Bécs, jul. 15.

(Saját tudósítónktól.) Horadecz Ottó hentes inas ma délután a nyílt utcán agyon szurta az édesapját Horadecz Lajos altisztet. A fiu, mikor elfogták, ugy adta elő a gyilkosságot, mintha véletlenül történt volna. Valaki hátulról megütötte, ő gyorsan megfordult és a kezében lévő késsel az illető felé sujtott. Csak azután látta, hogy az édes apja volt. Letartóztatták.

Merizzi alezredes felgyógyult.

Szerajevó, jul. 15.

Merizzi alezredes, a kit tudvalevőleg Cabrinovics bombája megsebesített, tegnap teljesen felgyógyulva hagyta el a kórházat.

Megakadályozott gyilkosság.

Alsókubin, jul. 15.

Tegnap este félhét óraker Makszián József római katolikus segédlelkész éppen kijött a templomból, amikor észrevette, hogy egy ismeretlen ember beretvával el akarja vágni egy 4-5 éves kis leány nyakát. Gyorsan odarohant, az ismeretlent lefogta és ezzel megmentette a kis leány életét. A rendőrség előtt a férfi előadta, hogy szabómester, felesége elhagyta és elkeseredésben meg akarta ölni gyermekét. A főszolgabíró a kis leányt a gyermekmenhelyen helyeztette el.

Regényesarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 40.

— Mit akar maga kis manó?
— Nagyon, nagyon is nagyon akarok. Én nagy, erős, bátor, merész embert keresek, aki mellém álljon, hogy a rám bízott kincseket ketten őrizzük, aztán sok, nagyon sok ember számára kiemeljük a földből, a bányából, hogy nagy alkotásokra képesítsen bennünket.

— Nem értem magát Gründolf! —
mondotta a most már komálylyá vált vezérigazgató, — mi az, amit mondani akar?

— Jó, megmondom, de aztán csitt! —
titkomat el ne árulja.

— Gyermeknek tart?

— Az ilyen tudós, tapasztalt férfi nem gyermek. Ismeri ugye Bomlódiavármegyét a nagyságos ur? No jó, hát ismeri. Tele van hegygyel, völgygyel, rónával, vízzel, fával, kővel, ércel, vassal, rézzel, temérdek jószággal, marhával, juhval, kecskével! — No jól van! — Gazdag ám ez a föld, nagyságos uram! és a népe mégis vagy kucsában, vagy rongyos szalmakalapban jár, vagy kalap nélkül. Uram én a süveget meg a szalmakalapot semminek tekintem; én, nagyságos uram a kulturának fogom meghódítani ezt a népet, cilindert a fejére, olesó cilindert, mint ahogy Amerikában láttam.

— Volt maga Amerikában?

— Egy cseppet sem voltam, de elég képet láttam, mert hogy most már elég, ha a moziba megy az ember mikor amerikai darabot mutatnak, kérem, a kultura határjelzője a cilinder! Nem is mennék Amerikába. A népnek, a férfinak, asszonynak, a legénynek, a leánynak, a gyereknek cilinder kell. És ehhez nekem nagy pénzre van szükségem.

— Mennyire?

— Mennyire? — kacagott a gyáros, — ne így kérdezze, hanem úgy, hogy hány millió koronára? igen milliók kellenek, nagyságos uram! mert sok munkás kézre van szükségem és én ezt a magam erejéből elő nem állíthatom, ehhez nekem sok-sok más ember vagyonát kell igénybe vennem. No jól van! a kormány már adott egyszázhuszezer koronát! Mi ez? potomság! Nem egészen a nagyságos vezérigazgató ur pénze kell nekem, hanem bőlesen belátó és hatalmas erélye! Az a százhuszezer korona procent szerint két millió tókének felel meg per hat, — persze, nekem még több kell,

nekem ezer embernél több munkás kell, — no jól van, napi szükségletre nekem hatszáz kalap kell.

A vezérigazgató elszörnyűködött ennek hallatára, gyorsan megszerozta háromszáz nappal és kapott egyszáznyolevanezer kalapot.

— Hol adja el? — kérde hűledezzve.

— Kérem, nagy az orrság! — állítok fiók üzleteket. Felkeresem Budapestet, Kolozsvárt, Nagyszebent stb. stb. no jól van! — Maga lesz az úr, én leszek a munkás. No jól van!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12,94
Buza 1915. áprilisra	— — —	13,04
Rozs októberre	— — —	9,36
Zab októberre	— — —	7,73
Tengeri májusra	— — —	7,28
Tengeri júliusra	— — —	7,38
Tengeri 1915. május	— — —	7,08

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	742.—
Oszták hitelrészvény	—	579.50
4%-os koronajáradék	—	78.25
Oszt. magy. államv.	—	644.50
Jelzálogbank	—	378.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	442.—
Hazai bank	—	268.—
Magyar bank	—	452.50
Keresk. bank	—	3500.—
Rimamurányi	—	549.—
Salgótarjáni kőszén	—	620.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	934.—
Közuti vasut	—	539.—
Városi villamos	—	292.—
Adria	—	533.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRUGER ALADÁR.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

9296—1914 szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Dr. Tóth Ferencz, Dr. Molnár Jenő és Kepes Samu nagyvárad lakosok által felállítani szándékolt gyufagyári telepengedélyezése tárgyában f. évi július hó 23-ik napjának délelőtti 10 órájára a nvaradi 2837 sz. betétben felvett 7983., 7984., 7985., 7986. és 7987 hrsz. ingatlanra helyszini tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelemzetéssel értesítettnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1914. július 7.

Gerő

rendőrfőkapitány.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mer drága vagy rosszul szab vagy pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és T. L. R. S. A. uriszabó céget: Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnefeld-palota) és meglepi őnt az ottani szobd. lés. kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beiktudott öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 960.

CIRCUS PICARD

ma, csütörtökön este kezd
meg működését Nagyváradon a
Nagypiac-téren

Előkelő művészi vállalat, elegáns, kényelmes nézőtér. — Szencziós elsőrangú előadások, a legkitűnőbb művészek, világhírű attrakciók, a legjobb nemzetközi elsőrangú bohócok

Kezdeté este fél kilenckor.
Vasár- és ünnepnapokon 2 előadás.

Mérsékelt helyárak.

A kitűnő circuszt a közönség s a sportbarátok figyelmébe ajánljuk

Nagyvárad, Kereskedelmi és Iparkamara.

2802—1914. szám.

Értesítés.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak 41484/VI. C. 1914. sz. leirata folytán van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a kereskedelemügyi m. kir. Miniszterium és a hazai kőolajfinomító gyárak között az adómentes motorbenzinnek kedvezményes áron való kiszolgáltatása tárgyában kötött megállapodás hatályát a f. évi június hó 30-tól kezdődőleg további 3, azaz három évre meghosszabbított, oly megszorítással azonban, hogy a Miniszter ur magának egyoldalulag fentartotta azt a kizárólagos jogot, hogy 1915. évi január hó 1-től kezdődőleg az egyezményt az erre vonatkozó leirat keltétől számítandó 6, azaz hat hónapra minden indoklás nélkül felmondhatja.

A motorbenzin mérsékelt eladási (vagyis: a kisiparos által fizetendő) árát métermázsánként huszonegy (24) koronában állapított meg.

Nagyvárad, 1914. július hó 15.

A Nagyvárad, Kereskedelmi és Iparkamara:

Dr Moskovits József, Dr Sarkadi Lajos,
elnök. titkár.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Nagyvárad, Kereskedelmi és Iparkamara.

2083—1914. szám.

Értesítés.

Tudomására hozzuk az érdekeltségnek, hogy a cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága megküldötte az „Értesítés a széna és szalma alapárakról, továbbá ezen cikkek önkezelési és bérletszállítási szükségleteiről, a termelői ajánlatokat benyújtási határidejéről, valamint a szállítási határidőkről és részletekről az 1914—15. évi biztosítási időszakban.” című kiadványát, mely a kamaránál megtekinthető. Nagyvárad, 1914. július hó 14-én.

A nagyvárad, Kereskedelmi és Iparkamara:

Dr Moskovits József Dr Sarkadi Lajos
elnök. titkár.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszárógépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezereket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörüs

Szölemoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kintazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 82. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcaon egy üres telek eladó.

**Hóditó körutra
indul az új
kőbányai sörfözde:**

FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R. T.
KÖBÁNYÁN

Főraktáros: Gilányi-ut 57. szám.
Telefon 398.

NÁD

3000 kéve I-ső és II-od osztályu nád eladó. Ára 24 és 22 fillér kévéenkin, ab v. állomás Székelyhid waggonba berakva, vevő ponyváival (12×8 m.) lekötve. Egy waggonba I-ső oszt. kbl. 1000 kéve berakható. Megrendelések a

székelyhidi uradalomhoz
(Biharmegye) küldendők.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait, ékszereit, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón
megőrizheti.

A safe-deposit osztály a bankosztálytól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiszkréttebb kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségünkben Bémer-tér 4.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttség jótól.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága 231—11994/914. k. gy. sz. határozatával elrendelte két egyenként egy tantermet és tanítói lakást magában foglaló hegyi iskola felépítését.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán ezen két és pedig a görögöldali-ut mentén fekvő Cseh Zsigmondtól vett 8729—7041., 8730—7041. és 8731—7043. hr. sz. telkén, továbbá a bihari-utról leágazó Hering-ut mentén fekvő 5674. és 5675. hr. sz. és Nagy Zsigmodtól vett telken építendő iskola építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi július hó 30. napján d. e. 10 órakor a város háza bizottsági termében nyilvános árlejtést fog tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. Föld, kőműves és elhelyező munka.

II. Műkő munka.

III. Ácsmunka.

IV. Vasmunka.

V. Cserepezőmunka.

VI. Bádógosmunka.

VII. Asztalosmunka.

VIII. Lakatosmunka.

IX. Mázolómunka.

X. Üvegesmunka.

XI. Kárpitosmunka.

XII. Különböző munka.

XIII. Tanteremberendezés.

XIV. Kutatási munka.

Ajánlatot lehet tenni mind a két iskola vagy egy-egy iskola összes munkáira, vagy épületenként és munkanemenként külön-külön is.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlatához.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1914. év július hó 30. napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékon megjelölendő a munkálat amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csak az egységárak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetett melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csak az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1914. július 11-én.

Komlóssy József,

tanácsnok mint küld. elnök.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

1730—1914. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1914. évi V. 2364—1. számú végzésével Biró József felperes részére * * alperes ellen 400 korona követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 608 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik annak a felülfoglaltatók követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Szent János-utca 23. sz. leendő megtartására határidőül 1914. év július hó 18-ik napján délután 2 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1914. évi június hó 27. napján.

Csathó Jenő,

kir. bir. végrehajtó.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet
X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő
„Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszés szerinti számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hitel igényeit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 1/3 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkéjüket a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Eivállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ivillám pále

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos moterek

1/4. lóerőtől minden nagyságban.

Fűszerező telefonja 55. sz.

**A nagyváradai színházi szezon
legnagyobb szenzációja**

KARINTHY FRIGYES

FIXIROZZÁK A FELESÉGEM

czimű moziszeccsének bemutatója szombaton, július 18-án lesz a nagyváradai

VIGADÓ MOZGÓSZÍNHÁZ-ban

Rendezi a budapesti „Helios filmvállalat” a budapesti szereplőkkel és eredeti budapesti filmmel.

Előadások kezdete fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

Okvetlenül számítunk Nagyvárad intelligenciájának megjelenésére a premiéren és a következő előadásokon.

Siessen jegyet váltani!

Elővételi pénztár a „Vigadó mozgó” helyiségében.